

MERLO-SKÖNVIK [Y 12]

Motivering

Industrimiljö, Sundsvallsdistriktets största sågverkssamhälle Skönvik med industri- och arkitekturhistoriskt intressanta byggnader.

Uttryck för riksintresset

Arbetarkaserner och industribyggnader från 1800-talets slut. En äldre lastageplats och ett glasbruk från 1811 ersattes år 1862 med flera ångsågar och senare med gjuteri och verkstäder. Den del av miljön som omfattar ägarens sommarvilla Merlo ligger i Timrå kommun.

Originalkarta © Lantmäteriet

Skönviks sågverk grundades av Fredrik Bünsow 1861 och kom under senare delen av 1800-talet att bli Sundsvallsdistriktets och landets största sågverk. Den plana marken vid stranden vides åt industrins behov och det finns ett antal byggnader från sågverkstiden bevarade. Byggnaderna har byggts om och anpassats till nya verksamheter sedan sågverket lades ner 1951 men har bibehållit sin ursprungliga karaktär och är viktiga värdebärare för områdets industrihistoria fortsatt ska kunna upplevas på plats.

I anslutning till sågverket, där det fanns plats, uppfördes bostäder för arbetarna utan någon egentlig planering. De bevarade arbetarkasernerna ligger oregelbundet placerade i den mycket branta sluttningen ovanför industriplatsen. Bebyggelsen följer topografin och blickar ut mot Klingerfjärden. Det är en samlad och välbevarad bostadsbebyggelse som ger en bild av hur levnadsvillkoren såg ut.

Skönviksvägen skiljer industriplatsen vid stranden och bostadsområdet på sluttningen från varandra. Det var också den väg som förband Skönviks sågverkssamhälle med Villa Merlo, ägaren Bünsows sommarbostad. Smala slingrande vägar och mindre stigar binder samman bebyggelsen i bostadsområdet och leder ner till den forna arbetsplatsen.